

**ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ ПРОГРАМИ
МЕДИКО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДТРИМКИ
У РЕАБІЛІТАЦІЇ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ЗСУ**

Володіна Ірина Віталіївна

студентка,

Одеський національний медичний університет

м. Одеса, Україна

Чернова Тетяна Михайлівна

кандидат медичних наук, доцент, завуч кафедри психіатрії,

Одеський національний медичний університет

м. Одеса, Україна

За останні 10 років наша Україна та загалом весь світ пережили багато страшних подій. Однією з таких подій є війна в Україні, яка безжалісно забирає людські безневинні життя. Неможливо зберігати себе в нормальному психологічному і фізичному стані, спостерігаючи за всім, що відбувається. Але найбільше страждають наші військові, які віддають своє життя, щоб зберегти наше. Саме вони бачать настрашніші моменти цієї війни, вони бачать, як жорстко помирають їхні побратими, саме вони виборюють наших людей з рук ворога. Попри все, маємо зберігати спокій і допомагати нашим військовослужбовцям, адже вони потребують великої підтримки, особливо під час реабілітації, після повернення з зони бойових дій. Важливою складовою у реабілітації, можливо навіть вирішальною, є медико-психологічна підтримка. Всі ми розуміємо, що цей процес є дуже трудомістким, оскільки ситуації бувають дуже різні. Багато досліджень проводяться для удосконалення методів реабілітації, розробки нових програм, адже тема наразі є дуже актуальною і потребує якомога більше ефективних нововведень.

Наукові розробки щодо винайдення та впровадження різних методик реабілітації військовослужбовців здійснювались у сфері медицини, психології та соціології, зокрема таких учених: О. Блінова, О. Бойка, А. Бородія, В. Крайнюка, В. Алещенко, Н. Олексюк та ін., а також у працях зарубіжних дослідників: Л. Калхун, В. Холл, Д. Кишбог, Р. Лауфер, Р. Скурфілд, С. Вільямс, Дж. Вілсон та ін.

Сутність нашої роботи полягає у визначенні ефективності від комплексної програми медико-психологічної підтримки у реабілітації військовослужбовців.

Взаємодія цих двох аспектів повинна починатися ще на самому раньому етапі підготовки військовослужбовців, а саме до відбуття у зону бойових дій, адже це дає можливість не втратити контроль над собою в страшній ситуації і великий шанс зберегти життя військового. Психологічна підготовка і підтримка має відбуватися паралельно з медичним діагностуванням, оскільки потрібно враховувати фізичний і моральний стан, щоб розуміти чи зможе людина виконувати бойові завдання. Для цього має працювати група фахівців, оскільки коректний висновок є дуже важливим. Далі безумовно медико-психологічна підтримка повинна проводитися в самій зоні бойових дій, де відповідно також працює група фахівців.

Перша медична допомога та лікування надається військовим у госпіталях та спеціалізованих медичних закладах. Проте дуже велике значення має також і наступна реабілітація, тобто не лише фізична, а й психологічна, це дає можливість повноцінно повернутись з війни у мирне життя. Методи реабілітації досить різноманітні, це фізична реабілітація, ерготерапія, ігрова, спортивна, родинна, бізнес-реабілітація, освітня, соціальна, енімал-реабілітація, дружня тощо.

Процес медико-психологічної реабілітації поєднує медичні, психологічні, психолого-педагогічні та соціально-психологічні заходи. Ці заходи проводять офіцери-психологи, психологи, медичні працівники, військові психологи зі складу позаштатних груп психологічного забезпечення, у разі потреби та відповідної можливості можуть залучатися представники громадських та волонтерських психологічних організацій та представники духовенства.

Нажаль наші військові виявилися у важких умовах і для подальшого нормального життя їм потрібні такі навички, які не можна вважати нормальними у мирному житті. Життя військових в зоні бойових дій, має мало спільного з нормальним цивільним життям. Для них повернення додому є важчим, ніж військові переживання, оскільки ні з ким поговорити про наболіле, немає відчуття повної безпеки, доводиться придушувати свої емоції, щоб не дозволити їм вирватися назовні і втратити контроль над собою.

Наше завдання як психологів навчити їх контролювати свої емоції, позбутися відчуття небезпеки та вибудувати впевненість у собі і в майбутньому, співпрацюючи при цьому з медичними фахівцями для розробки більш ефективної програми реабілітації військових, а також їх сімей.

Висновки: основним завданням поєднання медичного та психологічного лікування є підвищення ефективності відновлення психофізіологічних та психічних функцій, оптимальної працездатності та соціальної активності військовослужбовців.

Література:

1. Деякі питання надання психологічної допомоги ветеранам війни, членам їх сімей та деяким іншим категоріям осіб від 29 листопада 2022 р. № 1338. URL: zakon.rada.gov.ua/go/1338-2022-%D0%BF.
2. Баско А. В., Собакарь А. О., Миронюк С. А. Методики реабілітації військовослужбовців, стан функціонування та розвиток реабілітаційних центрів як один із напрямів діяльності органів місцевого самоврядування. *Rehabilitation and Recreation*. 2024. Т. 18 № 1. С. 80. DOI: <https://doi.org/10.32782/2522-1795.2024.18.9>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-496-5-40>

ТРИВОЖНІ ТА ДЕПРЕСИВНІ РОЗЛАДИ В УМОВАХ ВІЙНИ: ОСОБЛИВОСТІ ДІАГНОСТИКИ ТА КОРЕКЦІЇ

Ганенкова Ірина Олександрівна

психолог, представниця

Національної Психологічної Асоціації України, студентка,

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова

м. Одеса, Україна

Актуальність дослідження. У контексті збройного конфлікту психоемоційна напруга серед населення значно зростає, що призводить до більшого поширення тривожних і депресивних станів. Військові дії та їхні наслідки стають причиною як гострого, так і хронічного стресу, який позначається на психічному здоров'ї як військових, так і цивільних осіб.

Люди, які перебувають у зоні бойових дій або змушені залишити власні домівки, часто переживають почуття безпорадності, страху, невизначеності та втрату контролю над своїм життям. Оперативна діагностика та грамотна корекція таких станів мають вирішальне значення для забезпечення психічного благополуччя суспільства. Відсутність належної медичної та психологічної підтримки може призвести до прогресування цих розладів, що негативно впливає на якість життя, працездатність і соціальну адаптацію потерпілих. Особливої турботи потребують військовослужбовці, ветерани, діти, літні люди, а також ті, хто втратив близьких або зазнав важких травм.

Актуальність порушеного питання зумовлена нагальною потребою в удосконаленні діагностичних та лікувальних методів щодо тривожних і депресивних розладів, а також адаптації існуючих терапевтичних